ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ! РІК ВИДАННЯ XXV

ЧЕРВОНЕ ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 77 (6359) | Неділя, 16 квітня 1944 року | Ціна 20 коп.

ПРИСВОЄННЯ ЗВАННЯ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ОФІЦЕРСЬКОМУ СКЛАДОВІ ВІЙСЬКОВО-ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ

За зразкове виконання бойових завдань командування на фронті боротьби з німецькими загарбниками і проявлені при цьому відвагу і геройство, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 13 квітня ц. р. присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі «Золота зірка» групі офіцерського складу Військово-Повітряних сил Червоної Армії.

Всього звання Героя Радянського Союзу присвоєно 60 офіцерам.

(ТАРС).

Від трудящих Запорізької області

Йосифу Віссаріоновичу СТАЛІНУ

Вічний наш Йосиф Віссаріонович!

Орле сизокрилий, батько дорогий, великий Кошовий всього народу радянського, Верховний Головнокомандуючий Червоного війська нашого, вождь і вчитель—народів визволитель! Вільна земля запорізька, і вільні люди радянські б'ють Вам чолом! Радується наша земля, бо знову над нею світить сонце з Кремля. Хай же так буде од віку й до віку! Бажаємо Вам прожити років без ліку з нами заодно у щастя народне!

Б'ємо чолом, дорогий наш батьку, щирим серцем і умом висловити нашу щиру подяку Вам і Червоній Армії за визволення нас з тяжкої неволі німецької, що занапастила багато нашої сили козацької, молодецької і діток малих, і дівчат молодих, карооких, і неньок посивілих, одиноких. Випили ми горя та по самі вінця, і ніколи того не забудемо, не простимо проклятим німцям!

А ще б'ємо Вам чолом та сердечно просимо нашому рідному Урядові і просимо передати наше палке привітання всім нашим братам і побратимам бойовим: російським і грузинським, білоруським і литовським, азербайджанським і вірменським, всім народам радянським, що, як в старину Мінін і Пожарський, кожен дав свій внесок братський золотом і гарматами, хлібом і порохом, піснями і кінними, що, як один, б'ються на славному полі бою з фашистською ордою, щоб були ми вільними, щоб не мордувалися за німецькими гратами у фашистського ката наші діти-орлята; всім нашим друзям за бистрими ріками глибокими і стрімкими горами високими, за синіми морями і океанами, що борються разом з нами, щоб німецькі свині над людьми не були панами.

Запоріжжя здавна було страшною грозою для всіх ворогів земель руських, для всіх чужоземців, що йшли на нас з мечем війною, та давало їм такого відбою, таких гостинців», що й не зносили з собою, тут і залишали, та й самі трупом лягали на степах широких, на землях українських, на горах дніпрових високих.

Запоріжжя, Січ-мати звичай такий мала: всіх втікачів від лютого поневолювача пана привітно приймала, синами називала, українця і росіяна, білоруса і молдаванина, аби з кубка побратимів пили, та, обмінявшись шаблями, добре ворога били. Дружбу свою славну вони кров'ю освятили. Їх слава й високі могили розказують внукам, як діди свою святу землю боронили.

Тут Богдан—син народу нашого великий, Залізняк—Залізний Ластохорий—скликав свої полки, щоб в союзі з старшим братом руським всіх ворогів бити і державність нашу навіки зберегти.

І в цій спільці святій наші народи віками боролись пліч-о-пліч. В братському союзі з народом російським, під проводом партії

Леніна—Сталіна, Україна волю здобула, вигнавши поміщиків, капіталістів і інтервентів, вільно зажила.

Стало Запоріжжя — радянським краєм, багатим і славним землею рільною, пшеницею золотою і водою дніпровою, і комбайнами, і алюмінієм легким, як іней, і крицею радянською твердою, що об неї розбилися фашистські голови, і бавовною новою, худоб ю племінною—всякою новиною; і театрами, і садами, і хатами, і людьми землі умілими майстрами—кордонів сторожами—вірними синами і дочками, як наша героїня—Осипенко Поліна.

Збудовані за роки сталінських п'ятирічок ДніпроГЕС імені Леніна, заводи Запоріжсталі, Алюмінієвий, первенець радянського комбайнобудування «Комунар» та інші—були відомі у всьому світі.

Під сонцем Сталіна, генієм Леніна осяяна і світлом ДніпроГЕС'у освітлена цвіла область наша, як сад. Жилось нам щасливо і весело. На полях хліба, як море, колосилися, з кожним днем набиралися ми сили. В садах гілки ломилися, гнулися яблуні у Кам'янці та до самої землі, абрикоси й черешні у Мелітополі, виноградні лози на Берді і Дніпрі й у Ново-Златополі. Наливалося наше життя новими соками, як той виноград. Гори добра кожен мав, хоч тоді його не дуже й помічав. Вільно й привітно хлібом і сіллю, вином і медом і всім, що треба, зустрічали ми гостей з братніх республік. Їздили в Москву ми на виставку Всесоюзну і на Кавказ гостити до наших щирих друзів—братів з Махарадзевського району.

Не знали ми ні засухи, ні розрухи, всі перешкоди боролн наш розум та руки. Родило у нас все по сто пудів з гектара—пшениця й овес. Було у нас 77 МТС, а в них—п'ять тисяч п'ятсот шістдесят тракторів нових, три тисячі двісті сімдесят комбайнів—кораблів степових; в кожному колгоспі—по три тваринницьких ферми, а то й по чотири, а всього ферм більше шести тисяч. Великі табуни ситої худоби на пасовиськах ходили: корів і телят більше триста тисяч, свиней—двісті дев'яносто дев'ять тисяч, шістсот шістдесят шість тисяч овець і кіз, триста сорок сім тисяч штук птиці. Косяки коней по степах бродили — сто сорок чотири тисячі ми їх налічили. Корова, свині, вівці і птиця були в кожного колгоспника. Державі кожний рік колгоспи здавали 65.000.000пудів хліба, 1.416.000 пудів м'яса, 26.309.000 літрів молока.

У всьому достаток був і розцвітала наша культура. 8 інститутів, 8 технікумів, 1.431 школа, 350 клубів, 35 театрів і кіно, 470 хат-читален було, а в бібліотеках—2.000 000 книг всяких.

І шуміла земля піснями;

—„Слово Сталіна між нами,
Воля Сталіна між нас!"—лунала пісня по всій Україні, співали й Запоріжжя і Донбас.

Завжди б цвіли наші радгоспи і колгоспи, як сади, коли б німецькі виродки скаженої орди чорною хмарою не хлинули сюди. Їх завидки взяли.

Іроди, людожери, щоб вони вмерли, як ще й на світ не родилися! Щоб вони в безодню провалилися!

Щоб на того німця та вітер навіяв
Усі лиха зразу, що нам заподіяв!
Щоб проклятий Гітлер стільки раз
помер,
Скільки убив, скільки людей зжер!

Як вони сплюндрували всю Україну і наш милий край! Як нам важко було знести лихую годину і страшний відчай! Проклятий німець звів наш труд на нівець. Ниви потоптав, сади порубав, села і міста з землею зрівняв, батьків повбивав, дітей у неволю забрав.

За час німецької окупації області гітлерівські розбійники розстріляли 69.420 радянських громадян, в тому числі багато жінок, дітей, стариків, і угнали в прокляту Німеччину 83.900 чоловік.

Вони зруйнували гордість сталінських п'ятирічок—нашу ДніпроГЕС імені ЛЕНІНА, заводи Запоріжсталі, Дніпровський алюмінієвий, «Комунар», Мелітопольський, Велико-Токмацький та багато інших заводів.

Незлічної шкоди німецькі загарбники завдали соціалістичному сільському госпо-

(Закінчення на 2-й стор.).

Від трудящих Запорізької області*)

Йосифу Віссаріоновичу СТАЛІН

дарству—розорили радгоспи і колгоспи, зруйнували 77 МТС, всі тваринницькі ферми, знищили і угнали коней, корів, овець, свиней з колгоспних ферм. Пограбували особисте майно трудящих.

Гітлерівські погромники цілком зруйнували наше соціалістичне місто Нове Запоріжжя, знищили більше 900 найкращих будинків, напівзруйнували місто Мелітополь, Пологи, Великий Токмак, Осипенко, Оріхів, зрівняли з землею 157 населених пунктів, зруйнували 34.284 будинки колгоспників, 6.461 колгоспний будинок, біля 6 000 господарських будівель. Гітлерівські орди зруйнували всі 8 інститутів, 700 шкіл, 35 театрів і кіно, 350 клубів, всі бібліотеки.

Гітлерівські людожери і мародери—так звані «сільськогосподарські офіцери» запрягли людей у ярма, киями і нагаями їх поганяли з усієї сили, щоб на них робили. В селі Сивашах по 100 душ колгоспників замість хортів виганяли на зайця полювати. Дітей малих, що ми так кохали, пестили, першому слову—Сталін вчили, німці катували, били, у матерів від грудей видирали і вбивали. В Осипенківському районі у малолітніх дівчаток і хлопчиків хижі звіри—німці багнетами карі очі виймали, а на щоках білих ножами п'ятикутні зірки вирізали. А в малому Приморську, в дитячому будинку, півтораста дітей розстріляли гуртом і поодинку. Матерів бідних пекельним тортурам піддавали, груди вирізали, вішали, стріляли, живих в вогонь кидали; сестер і дочок рідних, як квіти, вродливих, гвалтували, животи багнетами розрізали.

Разом з німцями над нами глумилися зрадники Батьківщини — українсько-німецькі націоналісти—фашистські обозники, викидьки собачі, послідки свинячі, байстрюки фашистські, в усьому світі чужинці, що вітчизни не знають, батька й матір розпинають, серце виймають, бо самі у грудях лиш камінь та холодну змію мають.

Як сонця ясного, ждали ми визволення з німецької тюрми. Ворогові не покорилися, хліба не давали, машини псували, від угону в рабство втікали, народним месникам—радянським партизанам допомагали, які гітлерівцям життя не давали.

Знали ми, батьку рідний, ти день і ніч думу про нас думаєш, сили збираєш — соколів ясних і танкістів безстрашних, і гвардійські полки, і гармати важкі—посилаєш німця скоріняти та нас визволяти.

І настав празник сталінський великий на нашій землі радянській, українській! Діждалися ми волі, своїх синів—червоних воїнів хоробрих.

Визволив ти нас з німецької неволі.

Хай же ім'я твоє, славне на віки,
Та в усьому світі, та усім людям,
Що є і що будуть,—
Серця веселить.

Зразу всю свою турботу ми віддали на роботу по відбудові мостів і шляхів, фабрик і заводів, міст і сіл. Всіма силами ми допомагаємо рідній державі здобути над ворогом перемогу. До Червоної Армії фонду хліб здали і ще продали 6.462.645 пудів, що від німця зберегли, поновили всі колгоспи, організували—1.300 ферм тваринницьких, 500 птахівничих, з поголів'ям біля 30 тисяч корів, свиней, овець та 71 тисяча штук птиці. Відбудували сімдесят сім МТС, відремонтували трактори і інвентар увесь, засипали 2 023 000 пудів зерна на посів.

На допомогу Червоній Армії—на зброю грізну і ясну зібрали сорок сім мільонів карбованців, як копійку одну—на літаки-винищувачі імені Осипенко Поліни і на танкову колону „Запоріжці", що піддадуть німцям жару з землі і з неба. Танкісти і соколи наші дадуть фрицам крутої каші гарячої, козацької та й покажуть їм, де їхній „життєвий простір", що за ним вони до нас прийшли. А де його знайшли? На дніпровому дні, де зимують раки, лежать тепер гітлерівські скажені собаки!

Міцно б'ють ворога Запорізькі дивізії та полки і наші земляки—добрі козаки, як славні Союзу Радянського Герої—мелітопольці, сталінські соколи: майор Петро Середа, капітан Леонід Кальян, лейтенант Перепелиця Олександр, Правдик Олександр, артилерійського вогню майстер справжній, і новосирогозький Сергій Ломбарський, і запорізький стрілець-орденоносець Олекса Малько, що під Ленінградом убив 77 німецьких гадів, і балтійський моряк, теж наш славний земляк, Володимир Коляда та багато інших. Вони нам пишуть, що помстою живуть, а щоб німцям навіть не снились ні пироги, ні калачі, ні пишки, вдень і вночі без передишки випускають з них тельбухи і кишки! Не минуть гітлерівців кулі запоріжців, щоб ворогам дісталась синяки і гулі та українські дулі, замість нашої землі; щоб пам'ятали, як на на наше добро зазіхали!

Хай же наші сини смертним боєм ворога б'ють, сили і життя не жаліють, землю радянську і людей визволяють, а ми їм допоможемо, нічого не пошкодуємо. Знову засвітяться в містах і селах лампочки Ільіча. Відбудована ДніпроГЕС допоможе відродити наш край увесь. Будемо давати країні метал і світло, дніпрової води енергію, а, насамперед, зброю нову зробимо, викуємо, загартуємо, щоб наша повна перемога скоріше настала, на весь світ ясна і яскрава!

Батьку рідний, наш маршале Сталін,
Клятву вірну даєм ми тобі:
Ми засвітим вогні Дніпрельстану
Дужим ритмом дніпровських турбін.
Щоб під сталінським сонцем рясніше
Україна квітчалась добром,
Щоб розквітло, як мак, Запоріжжя
Над веселим і вільним Дніпром.

Дорогий батьку наш, у нас рад... час. Настала весна. Рано земля від... стрепенулася, всюди сівба розгорну... Радо вийшов вільний селянин сіяти з... колгоспну, дану навічно, зерном золо...

Ми Вам клянемось, що перед Бат...щиною в боргу не зостанемося і обі... високими урожаями фронту допо... ворога добити, всіх зусиль докладемо... давню славу своїй області повернемо!

Ми, запоріжці, поновлюємо соціалі... не змагання з дніпропетровцями, і у... цьому році доб'ємося урожаю з ко... гектара зернових культур не менше 6... дів, 52 пудів соняшника, 35 пудів ри... 420 пудів картоплі, по 900 пудів ка... томатів, 600 пудів огірків і цибулі, 4... дів яблук, груш, 300 пудів виногра... кожного гектара. Для цього запров... високу агротехніку на сільськогосп... ських роботах, своєчасно проведемо ...няну сівбу і збір урожаю; організує... кожному колгоспі молочно-товарну, ...нарську і птахівничу ферми, а в 500 ...госпах і вівчарські ферми.

Беремо зобов'язання поновити ро... 172 ремонтних майстерень, гаражів, ку... МТС, відбудуємо—1.283 колгоспних бу... ки, 8.212 хат колгоспників, 8.838 тва... ницьких будівель.

Зобов'язуємося підготувати—6 975 ...тористів і комбайнерів та біля 20.000 ...госпних бригадирів, ланкових, голів ...госпів і т. інш.

Самовідданою працею ми допомо... країні залікувати тяжкі рани, що їх на... ли гітлерівські загарбники.

Ми сповнені глибокої подяки до ... ника більшовиків і народу України—В... вірного соратника Микити Сергій... Хрущова, який зробив так багато в ... роки для розквіту нашого щасливого ...тя, а тепер—для визволення України ... порізької області спід німецької оку... та веде нас на боротьбу за скорішу в... дову народного господарства і культур...

Доблесна Червона Армія невпинно ... на захід, братам і сестрам — на за... визволяє всю радянську землю від фа... ського нашестя, наших людей—з не... тяжкої, від смерті лихої. Надалеко вже ... день, коли на всій радянській землі на... не велике свято—свято повної пере... над ворогом.

Слава нашій Батьківщині великій!
Слава нашій Армії Червоній!
Слава визволителю нашому вели...
Сталі...

Сталін нам повернув весен весну—кр...
Хай же його ім'я вічно сяє,
Як вічна весна в природі,
Як сонце сяє на небозводі,
Навіки СТАЛІНУ слава!

(Лист обговорено на зборах робітників, колгоспників, службовців, інтеліг... і всіх трудящих Запорізької області. Лист підписали 270.489 чоловік)

*) Закінчення. Початок листа див. на 1-й сторінці.

М. КАЛІНІН

ДО КОЛГОСПНОЇ СІВБИ НА УКРАЇНІ

Поля України залиті кров'ю. Вони на три посівних випали з загального балансу сільськогосподарських продукції Союзу. Тепер вони повернуті до строю боротьби з німецьким фашизмом. Недешево обійшлося це повернення. Загинули не тільки наші славні бійці і офіцери, загинуло багато українських батьків, синів, матерів і дочок. Значне число сільської молоді, особливо дівчат, перебуває в німецькій неволі.

День-у-день наша армія визволяє українські землі, що досі ще в руках німецьких загарбників. Перемоги наших славних військ базуються не тільки на хоробрості і майстерності її генералів, але і на самовідданій роботі тилу, зокрема—на полях. І хоч нелегко, але Радянський Союз в ці три роки добре справився з продовольчими труднощами. Але особливо тяжко населення відчуває нестачу хліба. І це природно, бо у виробництві цукрових буряків Україна завжди займала провідне місце.

Руйнуючи економіку і прагнучи перетворити українське сільське господарство на додаток до німецького фатерляндту, німці примушували садити на бурякових полях України кукурудзу. Цим вони переслідували далекосяжну ціль—творити німецькі селянські господарства, що самопостачаються, які мають в готовим резервуаром робочої сили для великих поміщицьких німецьких господарств на Україні. Вони готували нового раба, яких Україна ще ніколи не зазнавала. Але Червона Армія, під керівництвом свого головнокомандуючого товариша Сталіна, розбила ці мрії німецьких загарбників. Тепер справа честі і, я б сказав, воєнної необхідності колгоспників і колгоспниць України зробити все, щоб цим полям була повернута їх минула слава високих врожаїв.

У нашому великому Радянському Союзі кожна область, район, колгосп прагнуть, не зважаючи на величезні труднощі воєнного часу, зробити все для забезпечення фронту. Я знаю, що українки, від яких по суті залежить висота врожаїв, як патріотки великої справи визволення від німецьких загарбників, з свого боку, на перекір пожадливості німецьких поміщиків, вкриють українські поля високим урожаєм буряків і інших сільськогосподарських культур і тим самим збільшать нашу могутність в боротьбі з ворогом. Але для того, щоб забезпечити високий врожай, в першу чергу, необхідно добре провести сівбу, як основу майбутнього врожаю.

Москва, 11 квітня.

ВІД РАДЯНСЬКОГО ІНФОРМБЮРО

Оперативне зведення за 14 квітня

Протягом 14 квітня на південний захід від міста **Чертков** наші війська вели наступальні бої, в ході яких оволоділи районним центром Тарнопольської області **Тлусте**, а також зайняли більше 40 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Ягельниця Стара, Шульганівка, Ягельниця, Нухівка, Антонов, Слоне, Торске,**

На південний захід від міста **Одеса** наші війська повністю очистили від противника східний берег Дністровського лиману, зайнявши при цьому населені пункти **Роксоляни, Первомайськ, Крижанівка, Терновка, Каралина Бугаз** і залізничні станції **Дальник, Караліна Бугаз.**

Війська 4-го **Українського** фронту, розвиваючи успішний наступ, оволоділи районним центром Криму—містом **Бахчисарай**, містом **Алушта**, містом **Сакі, Ак-Мечеть, Фрайдорф, Зуя**, а також зайняли більше 300 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Ярилгач, Кунан, Карасджа, Мережино, Сукуркой, Отар-Майнак, Михайлівка, Іванівка, Контуган, Булганак, Азек, Верхні** і **Нижні Сабли, Біюк-Янкой** і залізничні станції **Камбари, Княжевичі, Сакі, Карасубазар, Тобе, Булганак, Альма, Шакул, Бахчисарай.** Відступаючи під ударами наших військ, противник зазнає великих втрат в живій силі і техніці. За попередніми даними, на кінець 13 квітня військами 4-го Українського фронту взято в полон більше 17.000 солдатів і офіцерів противника.

Війська Окремої Приморської армії, переслідуючи відступаючого противника, оволоділи районними центрами Криму—містом **Карасубазар**, містом **Судак, Ічкі**, а також зайняли більше 200 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти **Розенталь, Фріденталь, Баксан, Уекут, Капсіхор, Кутлак, Таракташ.** В ході наступу війська Окремої **Приморської** Армії з'єдналися з військами 4-го Українського фронту. За попередніми даними, на кінець 13 квітня військами Окремої **Приморської** Армії взято в полон більше 14.000 солдатів і офіцерів противника.

На інших ділянках фронту—розшуки розвідників і в ряді пунктів бої місцевого значення.

Протягом 13 квітня наші війська підбили і знищили 34 німецьких танки. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 18 літаків противника.

* * *

На південний захід від міста Одеса німці, притиснуті до Дністровського лиману, чинили впертий опір. Сильним вогнем і контратаками вони намагалися виграти час і переправити свої частини, озброєння і техніку. Наші війська навальними ударами розгромили противника і повністю очистили від німецько-фашистських загарбників східний берег Дністровського лиману. Окремі групи німців, що намагалися переправитись через лиман на плотах і човнах, були атаковані з повітря і потоплені. Захоплені ешелони з озброєнням, боєприпасами і заводським устаткуванням. В районному центрі Овідіополь в числі трофеїв захоплено 36 гармат, 10 тягачів і 200 автомашин з різними вантажами.

* * *

Війська 4-го Українського фронту розвивали навальний наступ. Наші моторизовані стрілкові частини з боєм оволоділи містом Сакі і, переслідуючи розбиті війська противника, повністю очистили шосе Сакі—Сімферополь. На західному узбережжі Криму німці намагались чинити опір. Наші рухомі з'єднання зім'яли противника і швидко просуваються на південь. Радянські танкісти і піхотинці зайняли місто Бахчисарай і ведуть бої в лісній і гірській частині Криму. Інші наші частини, що просунулися за день на 40 кілометрів, вийшли на південне узбережжя Криму і раптовим ударом зайняли місто Алушта. Тим самим ворожим військам, що відступають з Феодосії, відрізаний шлях на Ялту. На південний схід від Сейтлера оточена і розгромлена група військ противника. Понад тисячу солдатів і офіцерів на чолі з командиром полку Бату Флорія здалися в полон. Розбиті 9 і 10 румунські дивізії. Повністю знищена німецька піхотна дивізія. Захоплена велика кількість бойової техніки, багато залізничних вагонів і паровозів. Полонені заявляють, що німецькі і румунські генерали вилетіли з Криму на літаках, залишивши свої дивізії на призволяще.

* * *

Війська Окремої Приморської Армії продовжували успішний наступ. Всі спроби противника затриматись на проміжних рубежах і привести до ладу свої розбиті частини закінчилися невдачею. Наші бійці швидко подавляють опір гітлерівців, знищуючи їх, або беруть в полон. Війська Окремої Приморської Армії оволоділи містом Карасубазар і з'єдналися з військами 4-го Українського фронту. Наступаючі вздовж узбережжя Чорного моря, наші бійці зайняли місто Судак, розгромивши в цьому районі велике скупчення німецьких і румунських військ. За неповними даними, протягом дня захоплено у німців 160 гармат, 110 мінометів, 310 кулеметів, 5.000 гвинтівок і автоматів, 25 тракторів, 10 обозів, 1.500 коней та інші трофеї. На шляхах, що ведуть вглиб Криму, німці, що в паніці відступають, кидають не тільки автомашини, гвинтівки, боєприпаси, але також і своє особисте обмундирування: шинелі, чоботи, каски, речові мішки і протигази.

* * *

Наша авіація і кораблі Чорноморського флоту завдають безперервних ударів по ворожих суднах, що намагаються вийти з портів Криму, які знаходяться ще в руках противника. Кораблями флоту сьогодні потоплено транспорт противника тоннажем в 3.000 тонн. Радянські льотчики потопили 3 самохідних десантних баржі з німецькою піхотою. 5 самохідних барж серйозно пошкоджені і втратили хід. Крім того, потоплено кілька дрібних суден. У відкритому морі наші льотчики атакували ворожий транспорт, що ішов під посиленим конвоєм. На судні виникла велика пожежа. Одному ворожому міноносцю завдано серйозних

(Закінчення на 4-й сторінці).

М. Ф. ВАТУТІН

Від Раднаркому СРСР, Наркомату Оборони СРСР і ЦК ВКП(б)

Рада Народних Комісарів СРСР, Народний Комісаріат оборони СРСР і Центральний Комітет ВКП(б) з глибоким сумом повідомляють, що в ніч на 15 квітня після важкої хвороби помер в Києві командуючий 1-м Українським фронтом генерал армії **Ватутін** Микола Федорович.

Всьому радянському народові тов. **Ватутін** відомий, як герой Вітчизняної війни, видатний генерал і полководець Червоної Армії.

З 19-річного віку т. **Ватутін** перебуває безперервно в рядах Червоної Армії, почавши свою службу з рядового бійця і закінчив її командуванням важливішим фронтом боротьби проти німецьких окупантів.

На цьому шляху т. **Ватутін** пройшов шлях командира цілого ряду піхотних підрозділів, начальника штабу дивізії, начальника штабу Київського особого Військового округа, начальника оперативного управління генерального штабу, першого заступника начальника генерального штабу, а в роки Вітчизняної війни—начальник штабу фронту і командуючого військами ряду фронтів.

Його бойовий шлях за роки Вітчизняної війни, як командуючого фронтом відзначений активністю участю в сталінградській операції, в побідоносному наступі від вигину Дону до Донбасу, переможною операцією в Білгородсько-Курській битві в липні 1943 року, взяттям Києва, Житомира, Бердичева, Ровно.

Ім'я т. **Ватутіна** відзначено в багатьох наказах Верховного Головнокомандуючого Маршала Радянського Союзу товариша **Сталіна** по ходу бойових дій Червоної Армії.

Радянський уряд неодноразово відзначав т. **Ватутіна** вищими нагородами: орденом **Червоного прапора**, орденом **Леніна**, орденом **Суворова** I ступеня, орденом **Кутузова** I ступеня.

Тов. **Ватутін**, який визначився у Вітчизняній війні, своїми доблесними ділами в боротьбі за перемогу Радянської Батьківщини, здобув високу повагу радянського народу і всієї Червоної Армії.

Безмежно відданий справі партії **Леніна—Сталіна**, тов. **Ватутін** повністю і до кінця віддав все своє життя Червоній Армії і Радянській Батьківщині.

Справа, за яку побідоносно бився генерал армії тов. **Ватутін**, буде вічна.

Жуков, Василевський, Ворошилов, Хрущов, Будьонний, Тимошенко, Шапошников, Конєв, Воронов, Яковлев, Новіков, Голованов, Федоренко, Ротмістров, Пересипкін, Воробйов, Щербаков, Антонов, Хрульов, Мерецков, Рокосовський, Малиновський, Толбухін, Говоров, Попов М. Н., Багромян, Єременко, Соколовський, Тюленев, Пуркаєв, Ковальов, Голіков, Смородінов, Артемьєв, Корнієць, Крайнюков, Кальченко, Боголюбов, Карпеносов, Кузнецов Ф. Ф., Іванов В. Д., Аборенков, Дітгярьов, Іллічев.

МИКОЛА ФЕДОРОВИЧ ВАТУТІН

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 14 квітня

(ЗАКІНЧЕННЯ)

ешкоджень. Радянські моряки і льотчики присікають всі спроби противника врятувати хочби деяку частину своєї приреченої на загибель кримської групіровки.

* * *

Партизанські загони, що діють у Львівській області, за три дні пустили під укіс чотири німецьких військових ешелони. Крім того, радянські патріоти висадили в повітря три шосейних мости і склад артилерійських снарядів. Першого квітня львівські партизани розгромили ворожий гарнізон в одному населеному пункті. Убито 60 гітлерівців.

* * *

Захоплений в полон на Керченському півострові командир 9-го кавалерійського полку, 6-ї румунської кавалерійської дивізії підполковник Пауліану розповів: «Мій полк займав оборону на південь від міста Керч. Коли росіяни прорвали німецьку оборону і вийшли на шосейний шлях Керч—Феодосія, над полком нависла загроза оточення. Німці стріголов втікали, і я віддав наказ відступати на лінію Турецького валу. Не встигли ми прорвати оборону на новому місті, як на лівому фланзі з'явилися російські танки. Побачивши, що німці побігли, румунські солдати почали здаватися в полон цілими ескадронами. Накази віданні мною командирам ескадронів, не виконувались. 9-й кавалерійський полк повністю розгромлений. Жоден солдат не втік з Керченського півострову. Вся техніка полку і додана йому артилерія захоплені росіянами».

ПРИЧИНИ ВІДСТАВАННЯ

ХОРТИЦЯ. (По телефону). З усіх колгоспів Запорізького району особливо організовано йде сівба ранніх зернових і соняшника в колгоспах „Вільно", „Дніпрельстав", імені 12 парт'їзду, ім. Орджонікідзе та ім. Сталіна. Тут, завдяки вмілій розстановці людей і використанню тягловой сили сівбу вже закінчено і зараз йде зверхпланова оранка.

Але в цілому район з сівбою ранніх зернових значно відстав. З 70 колгоспів сівбу закінчили лише 40 колгоспів. Незадовільно йдуть польові роботи в колгоспі імені Кагановича (голова Хижняк), імені Тельмана (голова Волкова) і в багатьох інших. Керівники цих колгоспів не зрозуміли всієї важливості боротьби за високий врожай і і роботу в полі пустили на самоплив. Вони майже зовсім не використовують на сівбі корів. Трудова дисципліна тут на низькому рівні, є випадки порушення агротехніки сівби.

Відставання району в сівбі ранніх пояснюється також і зовсім незадовільною роботою деяких МТС. Якщо керівники Калінінської МТС (директор Одеяко, секретар парторганізації Панівна) зуміли мобілізувати свій колектив на виконання плану і колгоспи, що їх обслуговує ця МТС, значно перевиконали свої завдання, то цього не можна сказати про керівників Хортицької МТС. І директор МТС т. Суровцев і старший агроном т. Красуля майже ніколи не бувають в полі, не допомагають трактористам і бригадирам, трактори простоюють по цілій добі. Подібні недобрства є і в роботі Білянської МТС (директор тов. Клименко, секретар парторганізації т. Ткач).

Районні організації вживають зараз ряд заходів, щоб виправити припущені помилки і недоліки в роботі МТС та колгоспів. Зокрема до Білянської МТС надіслано для допомоги в роботі керівного працівника райкому КП(б)У і агронома райземвідділу. Райком комсомолу надіслав ряд товаришів в колгоспи для проведення масово-політичної роботи в полі. Докладаємо зараз всіх сил щоб якнайскорійше виправити припущене відставання і високоякісно закінчити сівбу ранніх зернових.

П. Козиряцький,
секретар райкому КП(б)У.

ЗА ПЕРШІСТЬ У ЗМАГАННІ

ПОЛОГИ, 14 квітня (**По телефону**). Борючись за першість у передтравневому змаганні, колгоспники артілі «Авангард», Чапаєвської сільради, перевиконали план сівби ранніх зернових на 68 гектарів і соняшника на 25 гектарів, а також підготували 100 гектарів землі під пізні культури.

Колгоспники артілі ім. Ульянова, обговорюючи договір передтравневого змагання зобов'язалися відродити 4 тваринницькі ферми. Свої зобов'язання колгоспники з честю виконають. Вже законтрактовано у колгоспників 28 телят народження 1943 року і 20 овець. На свиноферме є три свиноматки і 40 штук курей на птахоферме.

НАРАДА РОБКОРІВ

Редакція газети „Червоне Запоріжжя" і Сталінський райком КП(б)У скликають нараду робкорів Сталінського району.

На нараді буде обговорено питання про завдання робкорів у відродженні міста Запоріжжя.

Нарада відбудеться 18 квітня, о 7-й годині вечора, в приміщенні Сталінського райкому КП(б)У.

Бої в Югославії

ЖЕНЕВА, 14 квітня. (ТАРС). В Югославії продовжуються запеклі бої. Противник підкидає на ділянку фронту Серб-Біхач підкріплення, щоб врятувати свої великі гарнізони. Частини Народно-Визвольної армії зайняли в секторі Кнін населені пункти Стрницю і Плавно.

Гітлерівські війська знову намагалися пробитися до Мркоинч—Граду, але були відкинуті, зазнавши великих втрат.

Сильні бої йдуть в Східній Босній.

Одержавши великі підкріплення, війська окупантів після двохденних боїв знову захопили Подравська Слатину в Славонії. В цих боях противник використав танки і важку артилерію. Дії його військ підтримувались більш ніж 50 літаками, які безперервно бомбили тили частин Народно-Визвольної армії.

В Ліке противникові вдалося пробитися на визволений території Бабін—Потока. Однак, після впертих боїв частини Народно—Визвольної армії, підтримані танками, відкинули ворога на вихідні позиції.

СТАНОВИЩЕ В СОФІЇ

СТАМБУЛ, 13 квітня (ТАРС). За одержаними тут відомостями, в результаті нальоту на Софію літаків союзників, вчиненого 30 березня, місто піддалося сильному руйнуванню. Пожежі, що виникли в місті, були значно посилені сніговим бураном, який піднявся після бомбардування. Уряд вирішив провести евакуацію населення з столиці і пригородів у радіусі 40 кілометрів. З цією метою розпорядженням міністра внутрішніх справ проведена мобілізація всього авто і гужового транспорту Софії і її околиць. На основних магістралях міста організовані евакопункти. Кожному евакуйованому дозволяється брати з собою не більше одного місця ручного багажу. Через управління по евакуації провадиться також вибір товарів приватних торгівців.

СТАМБУЛ, 14 квітня. (ТАРС). За одержаними тут відомостями, в Софії введена нова так звана «поліцейська година» з 18 год. 30 хв. до 5 годин. В цей час населенню заборонено з'являтися на вулицях. Заборонено також скупчуватися в групи більше ніж в 3 чоловіки. Спеціальним наказом поліції надане право розстрілювати на місті осіб, які не підкоряються її розпорядженню.

ЗАКОРДОННА ХРОНІКА

▽ За даними, що є, Іспанія і Португалія доставляють Німеччині 90 процентів хрому, що імпортується нею.

▽ Китайський уряд випустив „Позику перемоги союзників". Позика випускається з метою мобілізації коштів на ведення війни, реконструкції країни і стабілізації ринкових цін. Загальна сума позики складає 3 мільярди китайських доларів.

(ТАРС).

Відгуки в Англії на славні перемоги Червоної Армії в Криму

ЛОНДОН, 14 квітня. (ТАРС). Агентство Рейтер відмічає, що в результаті найкрупнішої потрійної перемоги—зайняття портів Феодосія, Євпаторія і столиці Криму—Сімферополя — частини Червоної Армії визволили більше двох третин Криму. Ці перемоги відкрили радянським військам шлях до останніх чорноморських баз, які ще удержують німці.

Оглядач лондонського радіо Бренгвуд заявив: вірні своїм славним бойовим традиціям, радянські війська обов'язково повинні до кінця виконати свою перемогу під Одесою: Для всіх було ясно, що оволодіння Червоною Армією цим важливішим містом і визначає судьбу ві... му. Тим не менш, ... з якою Червона Ар... нює визволення Кр... клакає здивування. ... не захоплюватися ... тою просування ра... військ.

Воєнний оглядач ... кого радіо відмічає, ... пер для радянськи... відкритий шлях на ... поль. Перед німецьки... мунськими військами ... стоять дуже темні пер... ви, бо їх надії на ... небудь успішну ... морем з'являються ... вівними.

АНГЛІЙСЬКІ ГАЗЕТИ ПРО ПОСТАВКИ В НІМЕЧ... З НЕЙТРАЛЬНИХ КРАЇН

ЛОНДОН, 13 квітня. (ТАРС). Оглядач газети «Дейлі телеграф енд морнінг пост», торкаючись питання про позицію щодо нейтральних країн, які поставляють Німеччині важливі матеріали, сприяючи тим затягуванню Німеччиною опіру, пише, що зараз ведеться найкритичне спостереження за Туреччиною, Іспанією, Португалією, Швецією і Аргентиною.

Туреччина, пише оглядач, направляє в нинішньому році всю зростаючу кількість хрому в Німеччину. Іспанія і Португалія, як і раніш, посилають в Німеччину багато вольфраму. Швеція сприяє зараз в значній мірі роботі німецької промисловості своїми поставками залізної руди. Аргентина продовжує посилати в Німеччину через Іспанію різні товари.

Газета «Дейлі мейл» опублікувала передову статтю, в якій міститься кілька попереджень по адресу нейтралів, які допомагають ворог...

Згадавши про заяву ... що союзники не можу... дитися на таке ста... при якому нейтрал... користуватися ресурс... юзників, сприяючи в ... час загибелі союзних ... тів, що жертвують ... життям також заради ... бання нейтральних ... «Дейлі мейл» пише:

«Союзники не перев... своїх прав, вимагаючи ... пинення торгівлі між ... лами і віссю, тому що ... війні не може бути ... нього нейтралітету. Ні... клали вінець всім ... нипам, так вони їх ... б, накинувшись на ... ни. Цими актами Ні... довела, що вона з'яв... ворогом людства; країни, ... тільки відмовляються ... проти неї за зброю, а фа... допомагають і сприяють ... траджують ті самі при... на які спирається їх ... ний нейтралітет.

Англійська і американська ноти шведському уряд...

ЛОНДОН, 14 квітня. (ТАРС). Як передає агентство Рейтер, в Лондоні офіційно підтверджено повідомлення про те, що 13 квітня британський і американський уряди вручили шведському урядові ноти... стосуються торгівлі Ш... Німеччиною. В нотах ... ся особливі посилання ... порт шведських шар... шипнивів.

СТАНОВИЩЕ В УГОРЩИНІ ПІСЛЯ ОКУПАЦІЇ

СТАМБУЛ, 14 квітня (ТАРС). Призначений гітлерівцями новий угорський «уряд» провадить в усій країні дикі насилля і чинить розправу над особами, запідозреними в антинімецьких настроях. Досить найменшого приводу для того, щоб розстріляти людину або відправити його на шибеницю.

За одержаними тут відомостями, електромонтер Андріат Ферман був заарештований і страчений лише тому, що три роки тому його бачили в товаристві однієї «підозрілої» особи. Особливо багаточисленні арешти зроблені в передмістях Будапешту, де за заявою гестапо переховується багато «державних злочинців».

На кожній вулиці угорської столиці встановлено патрулів угорської піхоти і кінної ... ліції та есесівців. Їм ... право затримувати кож... хто викличе будь-яку під... і при спробах втекти від... вати вогонь. Приватним ос... заборонено користування ... фоном. Угорські власті кон... тували, що останні под... країні сприяли зростанню ... вертирства в армії, тому ... казом військового міністра ... лошена перереєстрація вій... вих документів всього чо... чого населення віком від ... до 60 років.

Угорські мракобіси відда... прилюдному спаленню ... класиків світової літерату... До цього часу в Угорщині ... крито театри, кіно, читаль... та інші культурні устано...

Відповідальний редактор
О. ШАБАЛІН

ВК—00013 м. Запоріжжя, друкарня «Комунар», видавництво «Червоне Запоріжжя», вул. Ілліча, 21, тел. 1-21.